

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਫਲਸੌ ਜੇ.

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਅਜਮੇਰ,
ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ -

ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ,

1953 ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 15

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 18A(3) ਅਤੇ 28(1)-ਕੀ ਧਾਰਾ 18A(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—ਟੈਕਸਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ - ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 18 ਏ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, *thaFjf* ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ - ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋ ਵਾਜਬ ਪਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਵ ਜਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਦੋ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ. ਸੰਪੱਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਈਸ਼ਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੰਘ, ਗਰੇਵਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਇ। ਹਰੇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਭੰਡਾਰੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। C) ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਨ ਅਤੇ - ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ, ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਉਹ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ ਪਰ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਲ 1954 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਨੇ "ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ), ਐਕਟ, 1954" ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਪਾਅ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ, ਨਿਗਰਾਨਾਂ ਕੋਲ ਪਏ ਕੁਝ ਬਕਾਏ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਯੋਗਦਾਨਾਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੂਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਅਨੁਪਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ (6) 202 ਦ.8. 172, 180 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਲ ਦੇ ਆਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕੱਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣ ਕਿ ਪੂਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਰ ਦੀ ਕੁਝ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਗਰੇਵਰ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ «। ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਘ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਹਨ - ਜਦੋਂ "ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਮੋਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ। ਭੰਡਾਰੀ, C] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਅਰਚਾਈਲਡ ਬਨਾਮ ਹਿਊਜ਼ (1) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਨੇ 19 ਵੇਂ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਸ ਬਨਾਮ ਮੇਲਨ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਟਾਈਲ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕਲਾਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ (ਰੈੱਡ ਰਿਵਰ ਵੈਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰੈਗ (3), ਡਾਰਨੈਲ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਆਨਾ (4), ਸਟੈਂਡਰਡ ਸਟਾਕ ਫੂਡ ਕੰਪਨੀ v . ਰਾਈਟ (5), ਅਤੇ ਓਲੀਵਰ ਆਇਰਨ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ (6))।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 226 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਭਾਵ- "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ" ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ (1) 258 US 126 (2) 262 US 447 (3) 181 US 548 (4) 226 US 390 (5) 225 US 540 ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬਕਾ *debito justitiae* ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ . ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਰ ਦਾ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਸਰੀ ਸਿੰਘ, ਗਰੇਵਰ (1), ਦ ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਦਿ ਗਰੁਮ (2), ਅਤੇ ਕੇਜੋਗ ਬਨਾਮ ਰਿਚਮੰਡ ਕੰਫਰਮਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ (3) ਵੱਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਦਿ -

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

"ਮੈਂ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗਲਤ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ex debito justitiae*, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਹਤ ਐਕਸ ਡੇਬਿਟੋ ਈਸਟਿਟੀਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹੜੱਪਣ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ।"

ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਟ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਾਂਗਾ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

- (1) **(1870) 5 QB 466**
- (2) **(1901) 2 KB 157**
- (3) **(1921) 1 ਕੇਬੀ 248**

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਡੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਫਾਲਸੋ ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਐਸ ਬੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

195

1953 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 4

9 ਦਸੰਬਰ 10 (2) (v) —ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਰ 'ਤੇ ਲਾਈਟ ਆਊਟ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ

ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 11(4) ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ—ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਸਥਾਨ—ਕੀ ਬਡਨੇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਹੈ —ਹੋਟਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ—ਕੀ ਟਰਨ "ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ" ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁੰਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਖਰਚ-ਸੈਕਸ਼ਨ 66—ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ—ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ 1939 ਤੋਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਫਰਨੀਚਰ, ਕਰੋਕਰੀ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1945-46 ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 24,904, ਕੁਵੈਟ ਮੁਰੰਮਤ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਰਫੇਸ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਲਾਵ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ: -

“ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਰੀਲੇਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1945-46 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ। ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(2)(v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰੀ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੋਟਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਹੋਟਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸੀ। ਖਾਤਾ 1945-46 ਦਾ ਸਾਲ, ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ "ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2)(v) ਦੇ ਨਾਲ

K. R. BAJAJ and J. L. BHATIA, for Respondent

(1) 2 I.T.C. 294

(2) 19 I.T.R. 324

(3) 21 I.T.R. 325

(4) 32 Tax Cases 513

(5) 21 I.T.R. 191

(6) 1 I.T.R. 227

ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 12(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਖਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(4) ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਵਪਾਰਕ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਥਾਂਵਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਨੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (1), ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸੁੰਦਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ.ਪੀ. (2), ਐਲਐਚ ਸ਼ੁਗਰ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (3), ਸੈਮੂਅਲ ਜੋਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ। (ਡੇਵੋਨਵਾਲੇ), ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ (4), ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸਿਰੀ ਰਾਮਾ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ (5), ਅਤੇ ਰੋਡੇਸੀਆ ਰੇਲਵੇਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਈ . -ਟੈਕਸ ਕਲੈਕਟਰ, ਬੋਚੁਆਨਾਲੈਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟੋਰੇਟ (6), ਮੁੜ-, ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ;

“ਕੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਏਸੀ ਗਿਣਤੀ 1945-46 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਟ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਰੀਲੇਅ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2)(v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 12(4) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ?”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਏਐਨ ਕਤਰਪਾਲ ਅਤੇ ਡੀਕੇ ਕਪੂਰ ।

K. R. BAJAJ and J. L. BHATIA, for Respondent

(1) 2 I.T.C. 294

(2) 19 I.T.R. 324

(3) 21 I.T.R. 325

(4) 32 Tax Cases 513

(5) 21 I.T.R. 191

(6) 1 I.T.R. 227

- 1 ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਖਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(4) ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਵਪਾਰਕ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਥਾਂਵਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਨੋ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (1), ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸੁੰਦਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਯੂ. ਪੀ. (2), ਐਲਐਚ ਸ਼ੁਗਰ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (3), ਸੈਮੁਅਲ ਜੋਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਡੇਵੋਨਵਾਲੇ), ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ (4), ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸਿਰੀ ਰਾਮਾ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ (5), ਅਤੇ ਰੋਡੇਸੀਆ ਰੇਲਵੇਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਈ . -ਟੈਕਸ ਕਲੈਕਟਰ, ਬੇਚੁਆਨਾਲੈਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟੋਰੇਟ (6), ਮੁੜ-, ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 1922 ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨ -ਟੈਕਸ ਐਕਟ XI ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ;

“ਕੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਏਸੀ ਗਿਣਤੀ 1945-46 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਰੀਲੇਅ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2)(v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 12(4) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ?”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਏਐਨ ਕਤਰਪਾਲ ਅਤੇ ਡੀਕੇ ਕਪੂਰ ।

K. R. BAJAJ and J. L. BHATIA, for Respondent

(1) 2 I.T.C. 294

(2) 19 I.T.R. 324

(3) 21 I.T.R. 325

(4) 32 Tax Cases 513

(5) 21 I.T.R. 191

(6) 1 I.T.R. 227

ਨਿਰਣਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1946-47, 31 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰਿਸਰ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਅਗਸਤ, 1939 ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 50,000 ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਾਂ ਇੰਨੀ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਨੇ ਪੂਰੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੰਕਰੀਟ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ, ਕੁੱਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਰਲਾਂਗ ਵਿੱਚ। ਲੰਬਾਈ ਇਸ ਰੀਸਰਫੇਸਿੰਗ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੁ. 24,904 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਇਸ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਨ-ਆਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 2,472.

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਆਈਟਮ ਸਮੇਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਦੀ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 24,904 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ। 2,472 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਰੀਲੇਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (4) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦ ਕਮਿਸ਼ਨ- 10 (2) (v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 66 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐਸ.ਬੀ. ਰਣਜੀਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ : —

“ਕੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ 1945-46 ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਸੀਮਿੰਟ ਏਪੀ ਪ੍ਰੋਚ ਰੋਡ ਨੂੰ ਰੀਲੇਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹੋਟਲ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (2) (v) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 12 (4) ਅਧੀਨ ?

ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੂਜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਰੋਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ। 13. ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ- “ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਉਕਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਲੇਟਿੰਗ ਤੋਂ ਅਟੁੱਟ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਰ ਨੈਚਰ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (iv), (v), (vi) ਅਤੇ (vii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਾਪਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (iv) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ- “ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ, ਫਰਨੀਚਰ, ਸਟਾਕ ਜਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ, ਦੀ ਰਕਮ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਦਾ ਕੀਤਾ

ਕਮਿਸ਼ਨ- ਧਾਰਾ (v) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ- ਦਾ ਸਿਰਕੱਢ
ਅਜਿਹੇ ਬਿਲਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ-
v ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਫਰਨੀਚਰ
ਐਸਬੀ ਰਣਜੀਤ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਿੰਘ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ 77 ਠੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 12 (4) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਵਰਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਫਰਨੀ, ਫਿਟਿੰਗਸ, ਕਰੌਕਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚਿੰਤਾ ਵਜੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਇਸ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਟਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੁੜ-ਸੁਰਫੇਸਿੰਗ ਧਾਰਾ 10 (2) (v) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਾਰਡ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੜਕੀ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 12 (4) ਅਤੇ 10 (2) (ਵੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੋਡਵੇਅ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ - ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ

'ਬਿਲਡਿੰਗ 5 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ 'ਇਮਾਰਤਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਪੋਸ਼ਣ' ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (i) ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਭੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

^ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਕੌਮਾ ਵੀ ਹੈ *
ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 (4) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (2) (v) ਲਾਗੂ ਹੋਣ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਰੋਡਵੇਵ ਨੂੰ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਸ

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੋ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਟ-

* ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਟੇਰ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਖੋਤਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਆਈਟਮ-

ਦੇਖੋ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹੈ,
ਪਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮ ਆਮਦਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 10 (2) (xv) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ) ਅਜਿਹੇ
ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ
'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੰਪੀਰੀਅਲ
ਹੋਟਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ 'ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਵੀ
ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਦੇਖੋ ਵਾਧੂ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਇਹ ਪੰਨਾ 19
ਅਤੇ 20 'ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਈਟਮ
ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ
ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ
ਸਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਸਨ।
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ - ਇੱਕ ਇਨ -ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਟੈਕਸ ਐਕਟ

ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ
ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ
ਤਰਫ਼ੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਰਕਮ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 (2) (v) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 12 (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਰੰਮਤ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਸਰੋਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਧਾਰਾ 12 (4) ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਹੋਟਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਇਸ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਧਾਰਾ 12 (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਸਲਈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 (4) ਅਤੇ 10 (2) (v) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੌਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਕਿ ਕੀ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਮੁੜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖਰਚਾ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ 'ਹੋਟਲ ਪਰਿਸਿਸ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਜ਼ ਟੌਰੈਂਟ ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਥਾਂਵਾਂ ਪੂਰਵ ਮਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ - ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਫਰੀਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਝੁਕਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੋ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਟਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਲ ਖਰਚੇ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਪੁੰਜੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 10 (2) (v) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਪਲਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ ਅਕਸਰ ਕੇਸ, ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ *ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ, (1)* ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਟਰ, ਸੀਜੇ } ਅਤੇ ਬੀਸਲੇ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।—

"ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਪੁੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਹੈ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

. ਕਮਿਸ਼ਨ- ਵਿਚ *ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸੁੰਦਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਸ਼ੀਨਰ ਆਫ ਆਮ-ਟੈਕਸ, ਵੀ. ਪੀ., (1)*, ਮਲਿਕ ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਭਾਰਗਵ, ਜੇ.,;

ਇੱਕ ਆਟਾ-ਚੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰੁ. ਕੁਝ ਕੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ 'ਤੇ 1,554 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਬੀ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਬਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਰਚੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ-ਫਾਲਸ਼ੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (2) (ਵੀ) ਤਹਿਤ ਜੇ. ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲ.

ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਈਟਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਆਵਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ »
ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-

7 ' ਪਾਸੇ.

ਉਹੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵੀ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। *ਐਲ.ਐਚ. ਸੁਕਰ ਫੈਕਟੋ ਰਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (2)*, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਟਾਇਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਟਾਇਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਛੱਤ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਸੀ-; ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਖਰਚਾ , ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਆਗਿਆ ਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਛੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੈਮੂਅਲ ਜੋਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਡੇਵੋਨਵੇਲ), ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੀ ਵੇਨਿਊ (3) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਦੋ ਲਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਦੋ ਲਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

- (1) **i?l.TK 324 "**
- (2) **21 ITR 325**
- (3) **32 ਟੈਕਸ ਕੇਸ 513**

"

. ਕਮਿਸ਼ਨ- ਵਿਚ ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਸੁੰਦਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਸ਼ੀਅਰ ਆਫ ਆਮ-ਟੈਕਸ, ਵੀ.ਪੀ., (1), ਮਲਿਕ ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਭਾਰਗਵ, ਜੇ.,;

ਇੱਕ ਆਟਾ-ਚੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰੁ. ਕੁਝ ਕੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ 'ਤੇ 1,554 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਬੀ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਬਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਰਚੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ- -----ਫਾਲੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (2) (ਵੀ) ਤਹਿਤ ਜੇ. ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਜਾਣੇ- ਪਛਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲ.

ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਈਟਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਆਵਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ » ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-

7

' ਪਾਸੇ.

ਉਹੀ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵੀ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਐਲ.ਐਚ. ਸੂਕਰ ਫੈਕਟੋ ਰਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਆਇਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਟਾਇਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਟਾਇਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਛੱਤ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਸੀ-; ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਖਰਚਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਆਗਿਆ ਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਛੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੈਮੂਅਲ ਜੋਨਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਡੇਵੋਨਵੇਲ), ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੀ ਵੇਨਿਊ (3) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਦੋ ਲਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਦੋ ਲਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

- (1) **i?l.TK 324 "**
 (2) **21 ITR 325**
 (3) **32 ਟੈਕਸ ਕੇਸ 513**

"

ਫੈਕਟਰੀ ਜਿਸ ਦੀ ਚਿਮਨੀ Th® Comnrf- ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਓਨੈਕਸ ਨੇ ਇਨਕਮਵੈਟੈਕਸ ਚਿਮਨੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ v * ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਸੀ?

ਇੱਕ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁੰਜੀ ਖਰਚ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਚਿਮਨੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਚਿਮਨੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚਿਮਨੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲਾਗਤ, ਪੁਰਾਣੀ ਚਿਮਨੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਮੇਤ, ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਸੀ। ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿਮਨੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ 'ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਰੰਮਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਂਡ ਐਕਸੈਸ ਪ੍ਰੋਵਿਟਸ ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ, ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਸੁਗਰ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ, (1) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਬਾਇਲਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਬਾਇਲਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 10 (2) (xv) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ

ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚਾ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਉਹ *ਰੋਡੇਸੀਆ ਰੇਲ ਵੇਅਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਲੈਕਟਰ, ਬੇਚੁਆਨਾ-ਲੈਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟੋਰੇਟ (2)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਕੀ ਸੀ

(1) **21 ਐਲ.ਟੀ.ਆਰ. 191**

(2) **1 LTJL 227**

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਭਾਰੀ ਮੁਰੰਮਤ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 74 ਦੀ ਮਾਈਲੇਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰੈਕ 'ਤੇ ਰਾਈਡ ਆਊਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ।

394 ਮੀਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਆਮਦਨ-ਕਰ m ii es o U f. 34 ਮੀਲ ਦੇ ਫੈਲਾਅ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਟ੍ਰੈਕ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

S c- ^ ^ pl ACE d ਨਵੀਆਂ ਰੇਲਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਲੀਪਰਾਂ, ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਓਨਾ ਹੀ ਵਜ਼ਨ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ 77 ਟੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ aw ਟਰੈਕ ਦੇ 40 ਮੀਲ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੇਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਪੂਰੇ ਸਲੀਪਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਟੈਕਸ ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ: -

“ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਲੀਪਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਰੇਲ ਮਾਰਗ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਰਾਵਾ ਭਾਵੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਲਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਚਾਰਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਵਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਖਰਚਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਨਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ * ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਬਾਦ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ

ਅਸਲ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦਾ ਲਾਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। *ਅੰਨਸਵਰਥ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰਸ ਲਿਮਿਟਿਡ, (1)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਰਥ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੋਲਟ, ਜੇ., ਸਾਰੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਥਾਰਟੀ, ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਡਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਆਮਦਨੀ ਖਰਚ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਡਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਵੀ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਰੇਜ਼ਿੰਗ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਧ ਰਹੇ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ - ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਖਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ

(I) (1915) 3 KB ਤੇ p? 267 ———

ਕਮਿਸ਼ਨ- ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ 9» ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਐਸ ਬੀ ਰਣਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਕਿ ਫਰ-ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ~ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਾਂਗਾ- ਵਾਲਸੋ, ਜੇ. ਜੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਗੇ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 250

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਫਲਸੋ ਜੇ.

ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1953 ਦੇ CivE ਸੰਬੰਧਨ ਨੰ. 159-D

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ V) ਆਰਡਰ 41—ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX) ਸੈਕਸ਼ਨ 5— ਵਕੀਲ ਦੇ ਕਲਰਕ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 10 ਵੀਂ ਅਪੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ—ਅਪੀਲ ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਅਪੀਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਕੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 41 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹਰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ? ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਆਈ ਸੀ।

■ 1947 ਦੇ ਐਕਟ XIX ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ * ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਚੱਡਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ।

ਦਿੱਲੀ, 9 ਮਈ 1953, ਸ੍ਰੀ ਪੀ, ਐਨ. ਠਕਰਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 22 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ,

ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਜੀਆਰ ਚੋਪੜਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ p (ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡਰ ਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (1), ਕੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ (2) ਕੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਦੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। 10 ਜੁਲਾਈ, 1951 ਨੂੰ, ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਟ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ

ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 22 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ 1 ਮਾਰਚ 1952 ਨੂੰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 22 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, 1952. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ - ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੰਗ ਨਾਲ ਐਡ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਬਨਾਮ ਉਸਨੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀ ਨੈਟ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਾਂਬੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ • ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1), ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਇੱਕ ਅਪੀਲ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜ ਲੀਵ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 41 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹਰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਬਨਾਮ ਉਸਨੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀ ਨੈਟ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਾਂਬੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ • ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1), ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਇੱਕ ਅਪੀਲ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਫੋ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਅਪੀਲ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 41 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹਰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

17 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੈਮੋਰਨ- ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਮ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵਾ? 4 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਪ੍ਰੈਲ 1952, ਭੰਡਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬੋਰ ਡਾਇਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਘਰ ਲੱਭਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

. ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਬਿੱਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲੈਟਸ

ਬਨਾਮ

ਮਾਇਆ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1949 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 326

195
4
ਦਸੰਬਰ, 23

ਕਸਟਮ (ਪੰਜਾਬ) — ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ—ਪਿੰਡ ਜਵਾਨ, ਜ਼ਿਲਾ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਸੋਨੀਪਤ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟ—ਚਾਹੇ ਪਗਵੰਡ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚੁੰਦਾਵੰਡ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਪਗਵੰਡ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 44 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਉਹੀ ਹੈ।

ਟ੍ਰਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਕਰੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ? ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੱਤ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ, ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਦਾਸ ਜੈਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸੋਨੀਪਤ, ਮਿਤੀ 8 ਮਾਰਚ, 1948 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ 72 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।"

ਐਸਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀਐਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਕਪੂਰ, ਬੀਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਜੇ (ਸੇਂ-----ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੈਗਵੰਡ ਜਾਂ ਚੁੰਦਾ ਛੜੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ।

ਧਿਰਾਂ ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸੋਨੀਪਤ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਵਾਨ ਦੇ ਜਾਟ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਪੇਡੀ ਗ੍ਰੀ-ਟੇਬਲ ਤੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ : -

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਟੋ		ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਰੋ		- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈ ਦੇਵ	
1	1	-----	1		
ਬਿੰਦਰਾ ਬਾਲ ਉਦਾਸ ਬਨ ਰਾਮ ਨੰਦ	ਏ ਏਸ ਕੌਰ	ਸ਼ਜਮ ਦਾਸ ਰਾਮ ਸਹਾਏ	ਦਰਸ਼ਨ ਨੰਦ ਗੋਕੁਲ	ੜੀਸੀ ਖ਼ਾਸ਼	ੜੀ ਸ
ੜੀਸੀ	ਨੰਤ ਰਾਮ	ਵੰਸ਼ ਬੀਜਾ ਸਿੰਘ ਡਿਫਡਰ ਨੰਬਰ ਆਈ	ਡੀਡ. Pltffs. 27 ਤੋਂ 33	Plt'ffs, 1 ਤੋਂ 4	ਡੀਡ
ਨੰਤ ਰਾਮ ਨੰਤ ਰਾਮ (ਦੇਰ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਨੀ	ਵੰਸ਼ ਮੁਦਈ				

ਦਿਸ ਪੁਤੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਘਰ ਹੈ , ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਮੇਤ ਰਾਮ ਸੀ। ਈਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੰਨੀ, ਉਸਦੀ* ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਖੁੱਲਣ 'ਤੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੁੰਡ-ਵੰਡ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਗਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਨਾ ਕਿ ਚੁੰਡਵੰਡ ਦੁਆਰਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। 53/72 ਅਤੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਰੀਤ ਪਗਵੰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਪਗਵੰਡ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 44 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੇ ਹੋਤ ਰਾਮ, ਪੂਰਵਜ, ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਚੁੰਡਵੰਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਹੋਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਨੇ ਚੁੰਡਵੰਡ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ DI ਅਤੇ D.2।

ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੁੰਡਵੰਡ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਸਟਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੁੰਡਵੰਡ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ।

ਨੁਮਾਇਸ਼ ਡੀ. 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕਿਕ ਰੀਮਾਰਕ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੁੰਡਾ ਛੱਡੀ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੇਸਰਸ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਦੂਲਾ ਸਿੰਘ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ
- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - 1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 86।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (IV ਦਾ 1882)— ਧਾਰਾ 6—ਸਪੇਸ ਸੁਕੇਸ਼ਨਿਸ
—ਕੀ ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਹੈ—ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ—ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ ਵਿਚ
ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਿਯਤ—ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਭਾਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇ —ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (IV
ਦਾ) 1882) -ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ-ਕੀ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ
ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਮੀਦ ਦੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ 1882, ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ 1951 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 1, 7, 8, 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਖਿਆ, 1 ਤੋਂ 10 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 1/2 ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ, ਸੰਖਿਆ 7 ਅਤੇ 8 ਅਤੇ ਜਗਰਾਓ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵੰਡਦਾ ਹਾਂ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੋਐਲ ਗੋਸ਼ ਆਈਨ ਅਤੇ ਏਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਫਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਡੀਆਰ ਮਨਚੰਦਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਮਿਸਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਸਬ- ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ, 1951 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ dispute .

ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਵੰਜ-ਸਾਰਣੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ: -

ਘਨੁਈਆ ਲਾਲ

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸਨਰ ਸਿੰਘ

ਉਰਫ ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ-ਹਰ ਕੌਰ

ਬੇਟਾ (ਵਿਧਵਾ

* ਬਚਾਓ ਪੱਖ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੰ: 2)

ਨੰ. 1

ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਲੋਰੀ nd ਸਿੰਘ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ I (ਰਿਫੈਂਡੇਟ ਨੰ. 5)
ਡਿਫੈਂਡੇਟ ਨੰ. 4 (ਰਿਪੈਂਡੇਟ ਗੁਰਹਚਨ ਸਿੰਘ ' ਨੰਬਰ 3)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਡੈੱਟ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1948 ਨੂੰ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਦੂਲਾ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੰ: 7 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਦੂਜਾ, ਅੱਧਾ ਮਦਨ ਲਾਈ-ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੇ 27 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੋਂ, 27 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੱਕ, ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਡੀਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ "ਬਾਕੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ" ਸੀ।

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਸਪੈਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵੀ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਜ ਨੇ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਦੱਸੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਹੈ। 56,350 ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਸਬੰਧੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਧਾ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜਗਨ ਨਾਥ (1) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨੰਡਾਲਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਕਲੀਪਦਾ ਮੁਖਰਜੀ (2) ਵਿੱਚ ਰੈਕਿਨ ਸੀਜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਕਾਨ ਨੰ: 1229/8 ਕੱਚਾ ਗੰਡਾਂਵਾਲਾ, ਨਮਕ ਮੰਡੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਏ. ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਹੈ। 6 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦੇ ਪੀ. 1, 24 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਟੇਬਲਜ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ - ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ

(1) ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 15 ਲਾਹ. 531 (F3)
(2> ILH. 59 ਕੈਲ. 315

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 1229/8 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੁਦਈ ਨੇ 3 ਮਾਰਚ, 1945 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ - ਪੰਨਾ 27 ਲਾਈਨ 8 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਇੱਕ ਪਿਰ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਕ (ਉੱਚ ਕਲਰਕ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਐਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਚਾਬੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਐਮ.1 ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। 6 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦੇ ਪੀ. ਆਈ., ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਚੀਫ਼ ਗੁਡਜ਼ ਕਲਰਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਐਕਸ.ਐੱਚ. ਪੀ. 1, ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ, ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦਾ ਭਤੀਜਾ (ਭੈਣ ਪੁੱਤਰ) ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਵੰਬਰ, 1949 ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਚਾਟੀਵੰਡ ਗੇਟ। ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਘਰ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਮੁਦਈ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਟਾਈਮ 'ਤੇ ਸੀ- ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਚਾਟੀਵੰਡ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਪੂਰ, ਜੇ . ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। . ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗਵਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਟੈਸਟੀ ਤੋਂ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੋਨੀ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਵੇਲੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, PW 3 ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਫਰਵਰੀ, 1950 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। 8 ਜੁਲਾਈ 1949 ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲੇਰਿੰਦ ਚੰਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕੋਈ ਉਦਾਸੀਨ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ

ਸੰਪਤੀ. ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਏ 1945, 22 ਜੂਨ 1948 ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1, 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਖੰਨਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਰਸੀਵਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਡੀ.ਡਬਲਯੂ., 3 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ। ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੰਡ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਆਸਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (1) ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।, ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵੰਡ ਲਈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਕੋ-ਇਕ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। * ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੀ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ. ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ-

“ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ।, ਦੁਆਰਾ

ਐਲ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦਾ ਮੈਸਰਜ -ਰਾਮ

ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਇੰਜ

ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :-

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਇੱਕ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ (1/2 ਹਿੱਸਾ ਦਾ i ਹਿੱਸਾ) ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ

15 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ

, 1914,

' ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

•

16 ਫਰਵਰੀ 1914 ਈ.

ਰੁ. 925, 13 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ

ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ i ਹਿੱਸਾ)

* < *

1914, 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਟੈਬਲ, 1914, ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਦਲੇ। 400 ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ

(ਉਸਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ) ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਐਗਜ਼ੀ-

ਕੋਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 21 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸਤੰਬਰ. 1914, ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਦਲੇ. 400

-. . . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ

ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ। ਸਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਪਿਤਾ
ਸ

: ਮੁਦਈ ਦੀ, 1921 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ
ਜੇ. ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਮੁਦਈ ਉਸਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।
ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ. ਸਾਰੇ \ ਤਿੰਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਇੱਥੇ ਜੁੜੇ
ਹੋਏ ਹਨ

ਨਾਲ।"

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਰੁਖ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ

21 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਬਿਆਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ- "ਝਗੜੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1914 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

^ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਹ ਸੌਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜ-ਹਿਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

-ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ | (a) ਗੈਰ-ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜੱਜ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੈਜੀਡਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਹਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1)। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 1929 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹਨ; ਦੇਖੋ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕਰ ਦਾਸ-ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, (2)। ਕਾਦਰ ਮੋਈਦੀਨ ਬਨਾਮ ਨੇਪਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

(2) **38 PLR 76**(3) **29 LA 240**

ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ^
ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਏ
ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ
ਅੰਤਮ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦ J* ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਚਨ ਕੁੰਵਰ* ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਡੇਵੀ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਤਾਂ
ਜਾਂ ਉਸਦੇ "ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ
ਸਕਦਾ। ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਣੀ ਰਾਮ ਤਿਵਾੜੀ (2) ਵਿੱਚ ਮੈਕਲੀਨ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ
ਬੈਨਰਜੀ ਜੇ. ਦੀ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਹਿੰਦੂ
ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ
ਵੈਕਟਨਾਰਾਏ ਅਨਾ ਪਿੱਲਈ v ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ! ਸੁੱਝਮਾਲ,
(3), ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅਮੀਰ ਅਲੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ
ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਆਖਰੀ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਸਭ
ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪੈਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗਯਾ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅਮੀਰ ਅਲੀ ਨੇ
ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ
ਸੌਪਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੋ। ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਉਸ
ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹੀ ਠੋਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਸਪੈਸ਼-ਸਸੀਸੀਓਨਿਸ ਹੈ, ਅਤੇ
ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਰ.

(1) **25 ਆਈ.ਏ. 183 ਤੇ ਪੀ. 189**(2) **ਯੂਕੇ 29 ਕੈਲ. 355**(3) **ਯੂਕੇ 38 ਮੈਡ. 400**(4) **ਯੂਕੇ 45 ਕੈਟ 590 'ਤੇ ਪੀ. 603**

ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਹਿੰਦੂ ਛੱਡਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਏ ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਧੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ, ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਯੂ

ਆਰਬਕਸ

ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਅਗਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਗਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਧੀ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਟ ਟੇਰ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲਸੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ

ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਉਲਟ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪੋਖਾਧੜੀ ਵਜੋਂ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਧੀ, ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਨੰਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (1) ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹਿੱਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਮੌਕਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਪੰਨਾ 541 'ਤੇ ਮੁਕਰਜੀ, ਏ., ਸੀਜੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਰਿਵਰਸਨਰ ਦਾ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਯੋਗ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ;

ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਹੈ

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮੈਸਰਸ ਰਾਮ ਮੌਕਾ, ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ,

ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਤਿਆਗਿਆ, ਲਈ

^ ਇੱਕ

ਸਪੈਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬੁ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ

-----ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਨਾ ਕਪੂਰ, ਜੇ. 542 ' ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ-

"ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਔਰਤ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਕੇਸ ਹੋਲਰੋਇਡ ਬਨਾਮ ਮਾਰਸ਼ਲ (1), ਅਤੇ ਟੇਲਬੀ ਬਨਾਮ

ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਰਿਸੀਵਰ (2), ਅਤੇ ਪੰਨਾ 546 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਕਟ ing ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਚੰਗੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ-

"ਪਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ * ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ."

- (1) **(1861) 10 ਐਚ.ਐਲ.ਸੀ. 191**
- (2) **(1888) 13 AC 523**

■ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (1), ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ- ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਰਿੰਗ ਨੈਗੇ ਸਿੰਘ 555- v ' ਤੇ ਕਿਹਾ।
ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼

“ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ

, ਕਪੂਰ ,

ਜੇ . ,

ਜੋ ਕਿ

ਦਯਾਭਾਗਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ,

ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਦਯਾਭਾਗਾ, ਅਧਿਆਇ 1.

ਪੈਰਾ 13, 14, 15, 18, 19, 26, 30, 38, 39 ਅਤੇ

42)। ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਦੀ

ਪੂਰਵ - ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ,

ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਫੇਲੀ ਨਹੀਂ - ਸਾਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, '

ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ' ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

; ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿਤਾ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ,

ਪੁੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ

. ਮਲਕੀਅਤ ਜੋ ਕਿ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਅਲਗਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ, ਸੰਪੱਤੀ

ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਾਖਲ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ੳ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਖਰਾ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ, (1), ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 50 ਐਲ.ਏ. 239, ਅਤੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਸਿੰਘ ? *ਹਮਥ ਕੌਰ ਦਾ ਕੇਸ (1)*, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
 ਸਵਾਲ (ਪੰਨਾ 244 'ਤੇ) ਕੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ
 ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ-

“ਡਾ. ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਨੇ ਇਹ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ
 ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ
 ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਕਨਵੈਨੈਂਸ ਨਾਲ
 ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ
 ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ
 ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੋਕਣ
 ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ
 ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ
 ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
 ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ
 ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
 ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ
 ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ *ਹਮਥ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1)* ਵਿਚ ਜੋ ਕਿਹਾ
 ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ।

ਹੁਣ *ਹਮਾਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1)* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ
 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ

(1) **50 ਆਈਏ 69**

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਸਿੰਘ ^? ਹਮਥ ਕੌਰ ਦਾ ਕੇਸ (1), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
 v ਸਵਾਲ (ਪੰਨਾ 244 'ਤੇ) ਕੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ
 ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ-

“ਡਾ. ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਨੇ ਇਹ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ
 ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ
 ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਕਨਵੈਨੈਂਸ ਨਾਲ
 ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ
 ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ
 ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੋਕਣ
 ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ
 ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ
 ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
 ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ
 ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
 ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ
 ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹਮਥ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1) ਵਿਚ ਜੋ ਕਿਹਾ
 ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ।

ਹੁਣ ਹਮਾਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ
 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਰਿਵਰਜਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ

(2) **50 ਆਈਏ 69**

ਮੈਸਰਸ ਰਾਮ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ
ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਵਧ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਨੇ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ
1,00,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 25,000 ਐਡਵਾਂਸ ਅਤੇ ਸੇਲ ਡੀਡ ਐਸ ਆਰ
ਡਾਰ ਗੁਰਬਕਸ਼

ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ (ਉਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ
ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ
ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ

ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਐਡਵਾਂਸਡ ਪੈਸਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੰਨਾ 74
'ਤੇ ਸਰ ਲਾਰੈਂਸ ਜੇਨਕਿੰਸ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ
ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਆਮ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ”।

ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ
ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਐਡਵਾਂਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ
ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ
ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ
ਬਾਈਡਿੰਗ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੋਰੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਨਾ 386 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੇ
ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ
ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ
ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ *ਟੋਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁੱਲਾ* ਪੰਨਾ 302 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ

ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਨਾ 304 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹਿੱਤ ਅਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ *ਕੁੰਜ ਕੁੰਵਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ*। ਕੋਈ *ਕੁੰਵਰ (2)*, *ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਤਾਂਤਰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਧਰਮੋ ਨਰਾਇਣ ਚੁਕਰਬੱਟੀ (3)*, ਅਤੇ *ਰਾਮ ਅੱਛਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ (4)*। ਸਰ ਚਾਰਲਸ ਰੋ ਸੀਜੇ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ. ਅਜਿਹਾ ਬਾਹਰਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਰੀਡ ਜੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਐਕਟ ਉਹਨਾਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਲਾਰਕ ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ "ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਲਗਭਗ ਅਣਜਾਣ" ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਲਟਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(1) 66 ਪੀਆਰ 1897

(3) 6 WR 34

(4) 15 WR 17

(5) ILR 17 AU ਪੰਨਾ 132 ਅਤੇ 150 'ਤੇ 125

ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1)
ਵਿੱਚ, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ
ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ 'ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ
ਵਿਕਰੀ'

ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਕਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਸਥਾਨ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ
ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ
ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕੇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਥ ਕੁਆਰ ਬਨਾਮ
ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ
ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

- ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸ ਜਵਾਲਾ ਦਾ ਹੈ
' ਸਹਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (3), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਦੇਸੀ ਹੋਣ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਪਰਦੇਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਵਿਧਵਾ
ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ
ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਗੁਜਰ ਬਨਾਮ ਅੱਲੀਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। (4), ਇੱਕ
ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ

- ⓐ ਤਬਾਦਲਾ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਉਲਟਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਮੀਦ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਕਾਰ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ
ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ
ਨਹੀਂ ਹੈ।

- (1) **13 ਪੀਆਰ 1899**
- (2) **50 LA 69**
- (3) **67 PR 19#9**
- (4) **78 ਪੀਆਰ 1914**

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ (1) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 126 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ
ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਕਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਿੰਘ ਆਪ ਸਭ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਗੁਰਭਜ ਬਨਾਮ ਲਛਮਣ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ
ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਡੀਡ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ

ਲਾਲ, ਸੀਜੇ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਗਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗਯਾ ਸਿੰਘ (3), ਅਤੇ ਹਮਥ ਕੁੰਵਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਨਾ 92 'ਤੇ ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀਜੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਅੱਫਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪਦਮੂਨ ਆਦਿ (5) 'ਤੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। - ਇੱਕ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਪਰ ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ, ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- (1) **ILR 1 Lah. 124**
- (2) **ILR 6 ਲਾਹ 87**
- (3) **ILR 45 ਕੈਲ. 590 (ਪੀਸੀ)**
- (4) **50 ਆਈਏ 69**
- (5) **ਐਲ.ਪੀ.-ਏ. 1924 ਦੇ 87**
- (6) **13 ਪੀਆਰ 1899**

ਠਾਕੁਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਮ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰ (1), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਸਲਈ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਰਿਜ਼ਲਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟੋਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ- (2) ਪੰਨਾ 634 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੂਹੜ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (3) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਕੁਇਟੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਬਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6(dd) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

- (1) **ILR 10 Lah. 613**
- (2) **66 ਪੀਆਰ 1897**
- (3) **ਏਆਈਆਰ 1936 ਲਾਹ. 753**
- (4) **38 PLR 702**
- (5) **ਏਆਈਆਰ 1937 ਲਾਹ. 934**

ਉਲਾ ਵਿਟਮਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 'ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

¹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਵਾਲਾ ਹੈ / ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਿੰਘ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਖੇਤਰਾ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ (1)।

Kanur T 1 ਇਸਲਈ ਕਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਫੜੇਗਾ।

ਸਾਲ 1914 ਦੇ ਪੀ. 2 ਤੋਂ ਪੀ. 4 ਤੱਕ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬਦਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਦਲੀਯੋਗ ਨਿਰਧਾਰਤ, ਪ੍ਰਸਾਰਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਮਥ ਕੁਆਰ ਦੇ ਕੇਸ- (2) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਇਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਰੈਕ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮਲਿਕ ਅਲਾ - 1 ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ * ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਤਰ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਵਰਮਰ ਹਯਾਤ (4), ਵਿਚ ਬੀਡਨ ਜੇ .

ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ " "

ਅਰੁੜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਟੋਡਰ ਮੱਲ (5) ਵਿਚ , ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ * ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਨੂੰ

' ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ. ਇਹ * ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਦੇਸੀ ਇੱਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ

- (1) **ILR 51 ਕੈਲ. 972**
- (2) **50 ਆਈ.ਏ. 69 ਪੀ. 74**
- (3) **13 ਪੀਆਰ 1899**
- (4) **20 IC 556**
- (5) **49 ਆਈਸੀ; 501**

ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਮੁਸੰਮਤ ਭਗਵਤੀ ਬਨਾਮ *ਮੁਸੰਮਤ ਚੂਲੀ* (1), ਨੂੰ ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਜ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਟਾਈਟਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ *ਨਰਜਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਧਰਮ ਸਿੰਘ* (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ *ਅਨੰਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ* ਬਨਾਮ *ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ* (3), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬੁੱਢਵੇ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰੀ ਜੇ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ *ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬੋਖਸ਼* ਬਨਾਮ *ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ* (4), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਗੋਬਿੰਦਾ ਬਨਾਮ *ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ* (5) ਵਿੱਚ ਕਰੀ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿੱਚ *ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਐਮ. ਐਸ. ਟੀ. ਲਛਮੀ* (6) ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ-

“ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਥਾਤ *ਏਆਈਆਰ 1930 ਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 928*”,

- (1) **55 IC 598**
- (2) **179 ਐੱਲ.ਸੀ. 29**
- (3) **50 ਆਈਏ 239**
- (4) **13 ਪੀਆਰ 1899**
- (5) **ਏਆਈਆਰ 1933 ਲਾਹ. 378**
- (6) **ਆਰ ਐਸਏ 1310/1937**

ਮੈਸਰਸ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਸਹੀ ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ

ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਪਨ ਜੇਸੀ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾ ਕਾਬਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਬਕਾ (1) ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜ਼ਬਤਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸੈਦ ਹਬੀਬ ਹੈ। (2), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ.

ਇੱਕ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਕੇਸ ਚਾਕੋ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਮਥਾਈ ਅਬ੍ਰਾਹਮ (3), ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਪਨ ਜੇਬ ਕੇਸ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇਨ ਰੀ ਏਲਨਬਰੋ ਟੌਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬਰਨ (4) ਵਿੱਚ ਬਕਲੇ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਸਨ।

ਏਲਨਬਰੋ ਟੌਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬੁਮੇ (4) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੀਡ ਮੁੱਲ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਟਰਾਂਸਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

* * * *

◆ *

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੈਕਟੈਸੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ।

(O[^]LC.120

- - -

(2) 75 ਆਈਸੀ 246

(3) ਏਆਈਆਰ 1954 ਟਰਾ-ਕੰ. 357

(4) (1903) ੧ ਚ. 697

ਮੈਸਰਸ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਸਹੀ ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ

ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਪਨ ਜੇਸੀ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾ ਕਾਬਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਬਕਾ (1) ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜ਼ਬਤਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸੈਦ ਹਬੀਬ ਹੈ। (2), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ.

ਇੱਕ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਕੇਸ ਚਾਕੋ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਮਥਾਈ ਅਬ੍ਰਾਹਮ (3), ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਪਨ ਜੇਬ ਕੇਸ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇਨ ਰੀ ਏਲਨਬਰੋ ਟੌਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬਰਨ (4) ਵਿੱਚ ਬਕਲੇ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਸਨ।

ਏਲਨਬਰੋ ਟੌਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬੁਮੇ (4) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੀਡ ਮੁੱਲ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਟਰਾਂਸਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

* * * *

◆ *

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੈਕਟੈਸੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ।

(O[^]LC.120

- - -

(2) 75 ਆਈਸੀ 246

(3) ਏਆਈਆਰ 1954 ਟਰਾ-ਕੰ. 357

(4) (1903) ੧ ਚ. 697

ਬਕਲੇ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਸ੍ਰੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ *ਟੇਲਬੀ ਬਨਾਮ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਸੀਵਰ (1)* ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। *ਬਾਬਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਰਜਨ ਸਿੰਘ* ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)।

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਟਰੈਕ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੂਟ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਚਾਅ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ, *ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3)* ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਮਥ ਕੁਆਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ (4), ਅਤੇ *ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (5)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਸੀਪੀਐਲ ਕੇਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਰਦੇਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਅੰਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ*।

ਮਲਿਕ (5), ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਪੰਨਾ 555 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ*, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖੇ ਗਏ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਟੀ ਜਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

- (1) **13 ਐਪੀ ਕੈਸ. 523**
- (2) **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹਨ 934**
- (3) **13 ਪੀ.ਆਰ. 1899**
ਡਬਲਯੂ 50 LA. 69
- (5) **50 I ਏ. 239**
- (6) **ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 48 ਕੈਲ. 536**

ਮੇਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਭਵਿੱਖ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਪਾਲ-ਦੁਲਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਉਮੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਉਮੀਦਾਂ ਦਾ ਫਲ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਨਿੰਦਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ-

ਕਪੂਰ, ਜੇ . ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸੱਚੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਏ ਹਨ

ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਦਾ ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਰਾਓ (1), ਪੰਨਾ 559 ਵਿੱਚ ਤਿਆਬਜੀ ਜੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ। ਕੇਵਲ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਲਈ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

'ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ' ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ 'ਐਕਟ'। ਇਸ ਅਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਨੰਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(1) ILR 39 ਮੈਡ. 554

(2) 50 ਆਈ.ਏ. 239

1352 HC—600—6-3-56—CP & S., Pb., ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਕੰਚਨ

